

Исландците ще отхвърлят членството в ЕС, смята исландският анализатор Биргир Петерсон

Публикуван на: 07-08-2009

Източник: [Портал Европа](#)

„Исландия извлича повече дивиденди, когато има собствено място на масата за преговори, отколкото ако е представлявана от ЕС“, каза пред Портал ЕВРОПА съдружникът в юридическата компания „GHP Legal“ в Рейкявик Биргир Т. Петерсон.

Известният исландски коментатор и адвокат Биргир Т. Петерсон е съдружник в „GHP Legal“ в Рейкявик. Той е бивш изпълнителен директор на „Heimssyn“ – исландско движение, известно с критичното си отношение към ЕС. Петерсон също така е съосновател и бивш изпълнителен директор на Центъра за социални и икономически проучвания (RSE) – независима анализаторска организация в Исландия. Преподавател е във Факултета по бизнес-администрация и Юридическия факултет на университета в Рейкявик.

Каква е прогнозата Ви за резултатите от един бъдещ референдум за присъединяването на Исландия към ЕС?

Преди няколко дни беше публикувано най-новото проучване на „Галъп“ – то е направено през юли по поръчка на онлайн-списание www.andriki.is. Резултатите показват голяма промяна в настроенията (спрямо сондажите от преди близо 2 седмици, които сочеха еднакви дялове „за“ и „против“ – 39%, бел.ред.). Запитани дали са „за“ или „против“ членството на Исландия в ЕС, 17,1% са отговорили, че го подкрепят изцяло, 17,6% са по-скоро „за“, 19,3% твърдят, че са по-скоро „против“; цели 29,2% се обявяват твърдо „против“, а 16,9 на сто от анкетираните се колебаят и не са решили още. Ако вземем тези, които имат някаква позиция по въпроса, ще видим, че общо 34,7% са казали „да“, а 58,3% – „не“.

Макар предварителните сондажи да показаха, че исландците имат интерес да бъде договорено изгодно присъединително споразумение, те са крайно скептични по отношение на членството в Европейския съюз. Като се има предвид как се развиха отношенията между ЕС и някои ключови държави – членки (особено Холандия и Великобритания) през последните няколко седмици и месеци, аз предвиждам, че негативните настроения ще продължат да набират сила и исландците вероятно ще кажат „не“ в един бъдещ референдум.

**Какво е вашето лично мнение за перспективата Исландия да се присъедини към ЕС
– подкрепяте или се противопоставяте на това и защо?**

Аз съм против тази перспектива. Една такава криза в Исландия, предшествана от валутна криза и разраснала се в икономическа, изисква сериозно съсредоточаване върху проблемите на местната икономика, реструктуриране на финансовата система и много усилия за справяне с вътрешния дълг и фирмената задлъжнялост.

В такъв момент започването на преговори за присъединяване към ЕС е абсолютно погрешно. Исландия е член на Единния европейски пазар съгласно споразумението за Европейското икономическо пространство (ЕИП), поради което аз не виждам как опитите за постигане на пълноправно членство в ЕС ще донесат никакви допълнителни ползи и ще допринесат за постигането на най-важните цели пред страната. На този етап това си е чиста загуба на ресурси за нашата малка нация. Загуба на време, на пари и енергия, особено като се имат предвид негативните настроения. Може да е полезно за Исландия в близко бъдеще да приеме друга валута. За повечето поддръжници на присъединяването това е основен аргумент да посочват влизането в Еврозоната като жизнено важно за Исландия. Обаче, имайки предвид настоящата икономическа ситуация в страната, не смятам, че Исландия ще успее да покрие Маастрихтските критерии за влизане в Еврозоната – поне в близките няколко години.

Както много европейци вероятно са узнали, през последните месеци Исландия се опитва да се договори с Холандия и Великобритания, където ЕС изигра важна роля, как да се процедира с колапса на така наречените „Icesave”-спестовни влогове, открити на територията на двете страни от местните клонове на една исландска банка. Тук става въпрос и за сбърканата европейска Директива относно схемите за гарантиране на депозити – според мен тук исландските данъкоплатци са принудени от такива големи европейски играчи да поемат на плещите си несъвършенствата в регулацията и надзора над европейската банкова система.

Задълженията ще са много по-големи от тези, които исландската икономика може да понесе. Случилото се не е много обнадеждаващо и само затвърждава мнението ми, че Исландия не трябва да се присъединява към ЕС в близко бъдеще.

Истина ли е, че много хора в Исландия са против членство в ЕС заради Дания и защо?

Не, изобщо. Исландия е била датска колония в продължение на стотици години и е получила пълна независимост през 1944 г. Така че ние сме млада република и за много хора суверенитетът на страната е скъп. Това има общо не с Дания, а по-скоро с идеята за суверинитет и пълна независимост. Взаимоотношенията с Дания са много добри. Дебатите по присъединяването на скандинавските държави – членки бяха следени обстойно в Исландия и много хора осъзнаха, че скандинавските столици са загубили суверенитет в полза Брюксел, а това буди тревога.

Случайност ли беше решението на Исландия да подаде официално молбата си за

**членство в ЕС точно по времето на Шведското председателство, а не преди това: защо
избрахте точно това време – това знак за скандинавска солидарност ли е?**

Не смятам, че това е случайност. Много исландци усетиха, че това може да е предимство. Но шведският премиер даде да се разбере, че Исландия няма да бъде фаворизирана заради специалните взаимоотношения между Северните държави. Не виждам как в действителност това може реално да повлияе на такъв съществен въпрос като исландското членство в съюз, съставен от 27 страни.

**В новите държави - членки на ЕС и в частност в България обикновените хора знаят, че
рибните запаси и риболовните квоти са пречка пред исландското присъединяване. Все
пак в нашия край на света не разбираме изцяло какви са залозите. Може ли да ни
разясните по-обстойно проблема? Защо е толкова важно?**

Риболовната индустрия заема 40% от общия износ на Исландия и затова е толкова важна за исландската икономика. Страната ни разполага с 200 мили ексклузивна икономическа зона (EEZ) във водите около острова. Признаването на тези 200 мили ексклузивна за Исландия икономическа територия беше трудно извоювано и е много важно за икономиката на страната. Исландците смятат правото си да стопанисват и управляват изцяло морските ресурси в разстояние на 200 мили за твърде важно. Лисабонският договор дава на ЕС изключителна компетентност като законодател в сферата на управлението на морските ресурси, а това е неприемливо за Исландия. Риболовната индустрия в ЕС е бъркотия, а Общата риболовна политика (или по-скоро риболовните „политиканствания” из Европа) е абсолютен провал с изчерпани рибни запаси. Исландия е изградила система за управление на рибарството, основана на правото на собственост, която драматично промени икономическата ефективност на индустрията и допринесе за устойчивото управление на морските ресурси около острова. Исландия не може да рискува този успешен модел и затова най-вероятно никога няма да стане член на ЕС, освен ако получи право да не участва в Общата риболовна политика, а това може да се окаже много трудна задача. Въпросът за разпределянето и улова на рибните пасажии – онези, които мигрират от и в исландски води – също е важен залог. По този въпрос Исландия преговаря със съседните по брегове страни и с държавите от ЕС. Исландия извлича повече дивиденди, когато има собствено място на масата за преговори, отколкото ако е представлявана от ЕС. Ако страната е част от Съюза, ще трябва да приема общата политика, вместо да гони своя собствен интерес.

**Смятате ли, че т.нар. „провалено присъединяване” на България и Румъния
ще повлияе негативно на исландската кандидатура за членство в ЕС и може ли това да
забави процеса по присъединяване на Исландия?**

Ако приемем, че има негативни настроения спрямо по-нататъшно разширяване заради предишните вълни, евентуално смятани за провал – тема, по която лично аз не съм експерт – то това със сигурност може да се отрази на процеса по присъединяване на Исландия. Фактът, че Исландия има достъп до Единния европейски пазар от 1994 г. чрез Споразумението за ЕИП и е

Исландците ще отхвърлят членството в ЕС, смята исландският анализатор Биргир Петерсон

приела голяма част от законовите регулации на пазара, ще направи присъединяването много по-лесно. Страната е в Шенген и участва в различни програми на ЕС. Това може по някакъв начин да постави Исландия в по-изгодна позиция.

Интервю на Диян Атанасов от Портал ЕВРОПА.

Още по темата:

- 31-07-2009 - [Хърватия и Исландия могат да се присъединят едновременно към ЕС през 2011 или 2012 година, коментира евродепутатът Кристиан Вигенин](#)
- 23-07-2009 - [Исландия подаде молба за членство в ЕС](#)
- 20-07-2009 - [Може ли Исландия да обезсърчи Западните Балкани по пътя им към ЕС: анализ на Агенция „Ройтерс”](#)
- 23-04-2009 - [Въпросите за европерспективите пред Исландия остават нерешени преди изборите](#)
- 16-07-2007 - [В ИСЛАНДИЯ СЕ ЖИВЕЕ НАЙ-ЩАСТЛИВО. БЪЛГАРИЯ - НА ДЪНОТО](#)